

Nauja apklausa parodė: gyventojai Lietuvoje palaiko lanksčias savarankiško darbo sąlygas skaitmeninėse platformose

Lietuvos gyventojai tvirtai palaiko skaitmeninių platformų siūlomas lanksčias savarankiško darbo sąlygas, rodo naujausia visuomenės nuomonės apklausa. 9 iš 10 respondentų sutinka su teiginiu, kad platformose veikiančias asmenys turi galėti savarankiškai spręsti, kada ir kiek laiko skirti šiai veiklai. Tai aiškiai rodo, kad Lietuvos gyventojai pasisako už platforminės veiklos lankstumo išsaugojimą, o ne griežtesnį sektoriaus reguliavimą.

Remiantis Europos Komisijos skaičiavimais, maždaug 43 milijonai žmonių visoje Europos Sąjungoje (ES) įvairias veiklas vykdo bendradarbiaudami su skaitmeninėmis platformomis. Tai – išskirtinai internete arba mobiliosiose programėlėse veikiančios bendrovės, kurios padeda žmonėms ir verslams patogiai gauti ar siūlyti savo paslaugas, prekes arba turinį. Lietuvoje ir visoje ES veikia vykdo daug skirtingų platformų – vienos siūlo pavežėjimo paslaugas, kitos suteikia galimybę siūlyti įvairias paslaugas, o trečios padeda greitai užsisakyti maistą pietų pertraukos metu.

Siekiant užtikrinti aiškumą dėl platformose veikiančių asmenų teisinio statuso, 2024 m. priimta Platformų darbuotojų direktyva, kurią iki 2026 m. pabaigos į nacionalinę teisę turi perkelti ES valstybės-narės. Vienas esminių klausimų perkeliant direktyvą – platformose veikiančių asmenų teisinio statuso apibrėžimas.

Apklausos duomenimis, šiame kontekste Lietuvos gyventojai aiškiai supranta ir palaiko lanksčios veiklos svarbą – 75 proc. apklaustų respondentų pritaria lanksčiam platforminės veiklos modeliui, o ne griežtesniam valstybės institucijų reguliavimui.

Platforminė veikla – vertinga darbo rinkos dalis

Apklausa atskleidžia, kad veikla per skaitmenines platformas Lietuvoje reikšmingos dalies visuomenės suvokiama kaip svarbi ekonomikos dalis. 59 proc. apklaustų gyventojų teigia, kad tai tradicinio užimtumo alternatyva, papildanti darbo rinką ir užpildanti jos spragas, o ne kelianti jai grėsmę.

Taip pat platforminis veiklos modelis palankiai vertinamas dėl galimybės lanksčiai derinti užimtumą su individualiais įsipareigojimais, tokiais kaip darbas pilnu etatu ar studijos, bei gauti papildomų pajamų. Tai atsispindi ir gyventojų vertinime, kam ši veikla, jų nuomone, naudingiausia: studentams (84 proc.), vyresnio amžiaus darbuotojams (82 proc.) ir tėvams, derinantiems savarankišką darbą su vaikų priežiūra (80 proc.). Tai dažniausiai įvardijamos kaip didžiausią naudą iš platforminės veiklos gaunančios gyventojų grupės.

Paklausti, kokiam veiklos modeliui pirmenybę teiktų patys, 64 proc. gyventojų nurodė lanksčią savarankišką veiklą, o ne darbą pagal darbo sutartį. Svarbiausi privalumai, lemiantys tokį pasirinkimą – galimybė gauti papildomų pajamų ir individualiai spręsti kada ir kiek laiko skirti papildomai veiklai bei derinti ją su kitais asmeniniais įsipareigojimais.

Pristatymo platformos – patikimas partneris vartotojams ir vietos verslams

Platformų paslaugos daugeliui Lietuvos gyventojų jau tapo kasdienybės dalimi. Pavyzdžiui, reikšminga dalis respondentų per pastaruosius metus naudojo maisto ar maisto prekių pristatymo paslaugomis – 61 proc. teigia, kad šios paslaugos gerina jų kasdienį gyvenimą taupydamos laiką, didindamos patogumą ir bendrai gerina prieigą prie prekių ir paslaugų. Šis poveikis ypač ryškus tarp jaunesnių žmonių, kuriems tokios platformos jau yra natūrali kasdienio gyvenimo dalis.

Be patogumo, platformos taip pat prisideda prie vietos ekonomikos stiprinimo. Lietuvoje 71 proc. respondentų mano, kad pristatymo platformos padeda vietos restoranams ir parduotuvėms, o 77 proc. skaitmeninių platformų paslaugų naudotojų teigia per jas atradę naujų vietos verslų. Tai rodo, kad platformos padeda sujungti vartotojus su verslais, kurių jie kitu atveju galbūt neatrastų.

Tyrimo rezultatai rodo labai aiškią kryptį: platformų veikla lietuvių plačiai pripažįstama kaip kasdienio gyvenimo ir šiuolaikinės ekonomikos dalis, o gyventojai vertina jos suteikiamą lankstumą, pasirinkimo laisvę ir vietos ekonomikai kuriamą vertę.

„Lietuvoje atliktos apklausos rezultatai ypač išsiskiria gyventojų požiūriu nuoseklumu“, – sako visuomenės nuomonės apklausą atlikusios tarptautinės kompanijos „Ipsos“ vyresnioji konsultantė Hanna Agnes Persson. „Apklaustieji žino ir aiškiai mato skaitmeninių platformų vaidmenį – kalbant tiek apie galimybes užsidirbti papildomai, tiek ir turint omenyje naudą vietos verslui. Tai rodo gana aiškų lūkestį, kad politikai, priimdami sprendimus, atsižvelgs į šiuos poreikius.“

Skaitmeninės platformos „Wolt“ viešosios politikos vadovas Baltijos šalims Mindaugas Liutvinskas, komentuodamas apklausos rezultatus, pabrėžia: „Tokios platformos kaip „Wolt“ kuria aiškią pridėtinę vertę tiek vartotojams, tiek ir vietos verslams bei kurjeriams-partneriams. Todėl diskusijose dėl reguliavimo pakeitimų svarbu rasti tinkamą balansą, kuris užtikrintų aiškias taisykles ir kartu išsaugotų lanksčias veiklos ir uždarbio platformose sąlygas“.

Rengiantis teisės aktų pakeitimams pagal Platformų darbo direktyvą, apklausos rezultatai rodo aiškų gyventojų lūkestį, kad lanksčios veiklos sąlygos išliks prieinamos ir patogios visiems šalies gyventojams.

Apie tyrimą

Visuomenės nuomonės tyrimą bendrovė užsakė „Wolt“, o jį 2026 m. sausio–kovo mėn. atliko „Ipsos“, naudodama internetines apklausos paneles. Lietuvoje apklausos imtis buvo 1000 18–75 metų amžiaus gyventojų. Tyrimas Lietuvoje yra platesnio Europos tyrimo dalis, apimančio 24 šalis ir apie 22 500 respondentų, kuriame analizuojamos visuomenės nuostatos platforminės veiklos ir jos reguliavimo atžvilgiu.

About Wolt

„Wolt“ yra Helsinkyje įsikūrusi technologijų bendrovė, valdanti internetinę platformą, skirtą vartotojams, prekybininkams ir kurjeriams. Ji sujungia, norinčius užsisakyti maisto ar kitų prekių, su tais, kurie nori jas parduoti ar pristatyti. Tam „Wolt“ kuria ir vysto įvairias technologijas – nuo logistikos iki mažmeninės prekybos programinės įrangos ir finansinių sprendimų. Taip pat įmonė valdo savo maisto prekių parduotuves „Wolt Market“. Šalia pagrindinių paslaugų „Wolt“ savo klientams siūlo ir „Wolt+“ (prenumeratos paslauga klientams), „Wolt at Work“ (maitinimo lengvatos ir pristatymas į biurą įmonėms), „Wolt Drive“ (greitas paskutinės mylios pristatymas prekybininkams) ir „Wolt Self-Delivery“ (paslauga prekybininkams partneriams, turintiems savo kurjerius). „Wolt“ savo veikla siekia gerinti gyvenimą miestuose, įgalinant ir auginant vietos bendruomenes. Įmonė buvo įkurta 2014 m., o 2022 m. suvienijo jėgas su „DoorDash“.

Contact details

Piret Pert

Head of Communications, North Region

press@wolt.com

Copy link

<https://press.wolt.com/lt-LT/265208-nauja-apklausa-parode-gyventojai-lietuvoje-palaiko-lankscias-savarankisko-darbo-salygas-skaitmeninese-platformose/>